

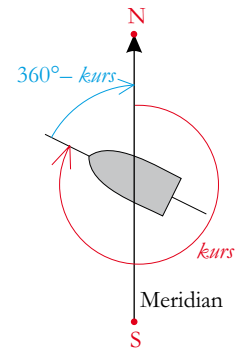
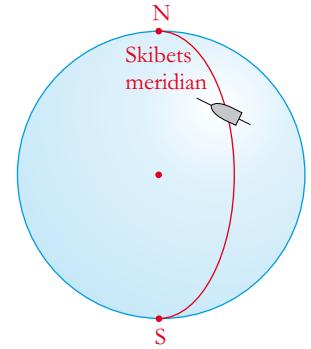
3. Storcirkelruter og kompaslinjer

3. STORCIRKELRUTER OG KOMPASLINJER

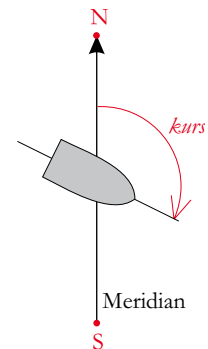
Ved et skib eller et flys *kurs* forstås man normalt vinklen fra retningen mod Nordpolen til skibets/flyets bevægelsesretning. Bevæger et skib sig stik øst, er dets kurs 90° , bevæger det sig mod vest er kursen 270° osv. Tegningerne illustrerer dette. Læg mærke til, at retningen mod Nordpolen følger skibets meridian. Når kursen er fx 45° , er det vinklen fra meridianen til sejlretningen, der er 45° .

På fotografiet nederst på siden ser vi ruten for et skib, der først har sejlet mod sydvest mellem nogle øer og et fastland og derefter er vendt om og i det øjeblik, billedet viser, sejler med kurs 109° , dvs. ca. øst-sydøst.

Som tidligere nævnt er den korteste rute mellem to punkter på jordoverfladen en storcirkelbue. Skibe og fly vil derfor tilstræbe at følge en storcirkel. Man taler om *storcirkelsejlad*s eller *storcirkelflyvning*. Der er imidlertid også en anden metode, der er interessant, når ruten skal fastlægges, nemlig den at beregne en fast kurs, *kompasskursen*, og sejle ligeud, til man når målet. En sådan rute kaldes en *kompaslinje*. Da vi jo ved, at storcirkelbuen giver den korteste rute, må kompaslinjen være lige så lang eller længere. Hvis kompaslinjen følger en meridian eller ækvator, er den præcis så lang som storcirkelruten, ellers er den længere.

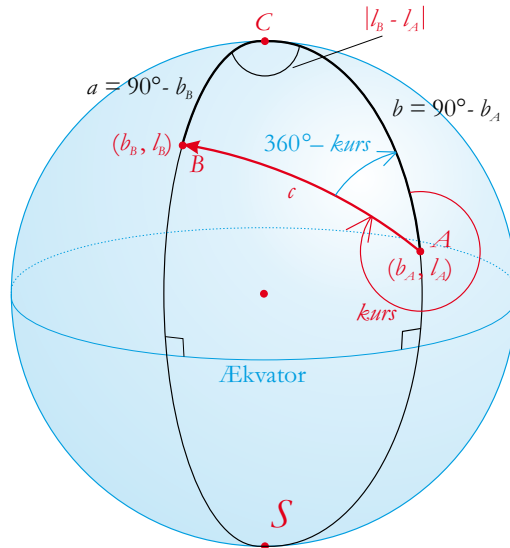

Et skibs kurs er vinklen fra skibets meridian til dets sejlretning voksende fra 0° til 360° i retning med uret

Skibets kurs er 109°

STORCIRKELRUTER

Vi tænker os, at vi befinder os i punktet A (kaldet det *affarende sted*) på tegningen og ønsker at bevæge os til punktet B (kaldet det *påkommende sted*) langs en storcirkel. Hvilken begyndelseskurs skal vi så sætte?

På tegningen ovenfor er kursen markeret med en lang bue med pil i dens positive retning. Det fremgår af tegningen, at vinklen A i den sfæriske $\triangle ABC$ er $360^\circ - kurs$, dvs., $kurs = 360^\circ - A$.

Sådan ser det farvand ud, der sejles i på forrige side